

TMMOB'DAN

TMMOB 37. OLAĞAN GENEL KURULU SONUÇ BİLDİRGESİ

2 Haziran 2002

TMMOB 37. Olağan Genel Kurulu 31 Mayıs – 1 Haziran 2002 tarihleri arasında ülkemizin dört bir yanından gelen yüzlerce mühendis, mimar ve şehir plancısı delegenin katılımıyla Ankara'da toplanmış ve 36.Dönem TMMOB Çalışma Programında belirtildiği üzere, geleceğimizin planlanabilmesinin ve insanlığın kaderine sahip çıkabilmesinin yolunun; bağımsızlıktan, eşitlik ve özgürlükten, barış ve demokrasiden, insan haklarından kısaca insanlıktan geçtiğine olan inançla, gündemindeki konuları zengin tartışmalarla değerlendirmiştir. TMMOB, bilim ve aklın yol göstericiliğinde yürüttüğü mücadelesini toplum ve kamu yararı ekseninde sürdürmeyi temel bir örgütsel görev olarak kabul etmektedir.

TMMOB Genel Kurulu, Yönetim Kurulu'nun 30 Mayıs 2002 tarihli kararı gereğince, geçtiğimiz iki yıllık dönemde yaptıkları çalışmalardan ötürü;

1. Mühendislerin ve mimarların örgütlenmesinde, özerk üniversite mücadelesinde ve insan haklarının savunuculuğunda gösterdiği inanç ve kararlılık nedeniyle Harita ve Kadastro Mühendisi **HALDUN ÖZEN'e**,
2. Yeni liberal politikalara karşı toplumu bilinçlendirmek için çalışmalar yaptıkları, yaşadığımız krizlerin nedenlerini ve krizden çıkış için çözüm önerilerini emekçi sınıflarla paylaştıkları ve Emek Platformu Programının hazırlanmasına buldukları katkı nedeniyle **BAĞIMSIZ SOSYAL BİLİMCİLER-İKTİSAT GRUBU'na**,
3. Ölüm oruçları süresince, yoğun baskılara karşın, yaşama hakkına, mesleklerine ve meslek etiğine sahip çıkmada gösterdiği kararlılık nedeniyle **TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ'ne**,
4. Bergama Ovacık Altın Madeni İşletme Projesi ile ilgili bilimsel titizlikle yaptıkları araştırmaları, toplum yararını öne çıkaran anlayışları ve kamu oyunun doğru bilgilendirilmesi yönünde hazırladıkları teknik değerlendirme raporu nedeniyle **DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ ÇEVRE MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ'ne**,
5. Emekçi sınıfların, bunların bir parçası olan mühendislerin ve mimarların sorunlarını ve mücadelelerini kamu oyuna yansıtmada gösterdiği çaba ve kararlılık nedeniyle **EVRENSEL GAZETESİ'ne**,
6. TMMOB örgütlülüğünün gelişmesine, emekçilerin ortak zeminlerde buluşmasına ve birlikte mücadele etmelerine, özellikle Emek Platformu Dönem Sözcülüğü süresince katkıları nedeniyle **TMMOB İL KOORDİNASYON KURULLARI'na "Teşekkür Ödülü"** vermiştir.

Genel Kurul, emperyalizmin yeni adı olan küreselleşme anlayışının mimarları olan ve başını ABD'nin çektiği emperyalist metropollerin, bütün dünyayı yeniden biçimlendirmeye çalıştığı bir dönemde toplanmıştır. ABD, tüm dünyayı kendi çıkarlarına bağımlı hale getirmeye uğraşı içindedir. ABD'nin çıkarlarından farklı düşünen ve davranan her ülke, her yönetim ve her halk yok edilmesi gereken "terörist" bir hedef olarak gösterilmektedir. Ortadoğu ülkeleri ve halkları, ABD ve yandaşlarının hedef tahtasındadır. Yugoslavya'nın parçalanması ve Afganistan'ın tarumarından sonra ABD destekli İsrail saldırıları ile Filistin halkının yaşama hakkı da yok edilmeye çalışılmaktadır.

Yıllardır haksız bir ambargo ile yoksulluğa, ilaçsızlığa, gıdasızlığa mahkum edilen Irak halkının, yeni bir saldırının hedefi olacağı emperyalizmin sözcülerince pervasızca ifade edilmektedir. Bu koşullarda, İsrail ile askeri/stratejik ittifakını gittikçe güçlendiren ve bu ittifaktan Filistin halkının insanlık tarihinin en utanmaz saldırılardan birine maruz bırakıldığı günlerde bile taviz vermeyen; gittikçe daha

fazla bir NATO Ordusu kimliği kazanan ve NATO içerisinde de önemli bir kara ordusu özelliğiyle öne çıkan; diğer yandan AGSK süreci ile AB'nin de emrine sunulmak istenen Türkiye, emperyalizmin bölgemize yönelik kanlı müdahalelerinde bir askeri operasyon gücü olarak kullanılmak istenmektedir.

Emperyalizm, küreselleşme adı altında dikensiz bir sömürü bahçesi yaratma girişimleri dünya ölçeğinde ekonomik, siyasal ve ideolojik düzlemlerde de sürdürmektedir.

Emperyalizmin küresel ölçekte yürüttüğü yeniden yapılanma süreçlerinden Türkiye'yi en yakından ilgilendireni olan Avrupa Birliği bir sermaye örgütü olarak emperyalizmin bölgemizdeki belirleyici odağı olmaya soyunmuş durumdadır. Bu nedenle, Türkiye'nin AB ile ilişkileri de özellikle Gümrük Birliği ile belirginlik kazanan bir eşitsizlik taşımaktadır. Katılım Ortaklığı Belgesi'nde de açıkça yazıldığı üzere AB'ye entegrasyon süreci ekonomimizin IMF ve Dünya Bankası'na; siyasal karar mekanizmalarımızın da Brüksel'e havale edilmesi anlamı taşımaktadır. Türkiye'nin egemen sermaye çevrelerinin geleneksel eksik birikim sorunlarını aşmak üzere içerisine girmek için can attıkları Avrupa Birliği adaylık süreci mevcut eşitsiz gelişme koşullarında Türkiye ekonomisinin bütünüyle sömürgeleştirilmesi sonucunu doğuracaktır. Dolayısıyla bir yandan ABD diğer yandan AB eliyle müstemlekeleştirilmeye çalışılan Türkiye esas tarihinin en olumsuz dönemini yaşamaya aday olacaktır.

36. Dönem Çalışma Raporunda da belirtildiği gibi, "çalışma yaşamını düzenleyici kurallar ortadan kaldırılmakta, sosyal devlet tasfiye edilmekte, kamusal alanlar yok edilmekte, kamu varlıkları özelleştirme politikaları ile yok pahasına sermaye sahiplerine verilmektedir."

Yıllardır süregelen bir krizle boğuşan Türkiye, ekonomik krizin 2001 yılının Şubat ayında yoğunlaşan evresiyle, çok büyük bir küçülmeye uğramıştır. Bu küçülme sürecinde:

- Toplam üretim dördte bir oranında azalmış,
- Kişi başına oluşan milli gelir üçte birine yakın oranda düşmüş,
- İşsizler ordusuna yeni milyonlar eklenmiş,
- Her sekiz mühendis ve mimardan biri (elli binin üzerinde mühendis ve mimar) işsiz kalmış,
- Çok sayıda işletmenin kapanması ya da el değiştirmesiyle önemli bir tekelleşme süreci yaşanmış,
- Bu tekelleşme sürecine paralel olarak pek çok alanda ülkemizin önemli işletmeleri düşük değerlerle yabancılara satılmıştır.

Yaşanan krizin doğurduğu büyük yoksullaşma Türkiye'yi tarihinde ilk kez gerçek bir açlık sorunu ile yüz yüze getirmişken, Türkiye ekonomisi yeniden tam da Türkiye egemen sermaye çevreleriyle birlikte krizin sorumluları olan IMF ve Dünya Bankası talimatları uyarınca, dış borçların ödenmesi; ekonomideki kamu varlıklarının daraltılması, küçülen ekonomi içerisinde emperyalist sermaye yatırımlarına daha çok yer açılması doğrultusunda yeniden düzenlemeye çalışılmıştır.

IMF, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü ve Avrupa Birliği'nce talep edilen yasal düzenlemeler hiçbir ciddi tartışma ve değerlendirme sürecine girmeden çok hızlı bir biçimde TBMM'den geçirilmiştir. Nisan – Haziran 2001 döneminde, her biri büyük bir talan ve yıkım yasası olan Şeker, Tütün, Doğal gaz Piyasası, Kamulaştırma, Uluslararası Tahkim, Bankacılık ve Merkez Bankası yasaları yürürlüğe konulmuştur.

Bugün,

- Elektrik Piyasası, Doğal gaz Piyasası vb. düzenlemelerle ve tesis edilen kurumlarla, Enerji sektöründe kamu varlığı özelleştirme, varlık satışı, işletme hakkı devri vb. yöntemlerle hızla daraltılmaya çalışılmakta,
- Nitelikli Endüstri Bölgeleri Yasası, Yabancı Sermaye Yasası gibi yeni yapılan bir dizi yasal düzenleme ile yabancı sermayeye her türlü kamusal denetim ve sınırlama dışında toplumsal ve

ekolojik maliyetleri ne olursa olsun kendi dilediği yere, dilediği biçimde yatırım imkanı tanınmak istenmekte,

- Tütün, Şeker yasası gibi yasalarla tarımsal üretim destekleri ortadan kaldırılarak, bunların yerine bir yanılısamadan ibaret olan Doğrudan Gelir Desteği politikası ikame edilmeye çalışılarak Türkiye tarımı adeta yok edilmeye çalışılmakta; Türkiye coğrafyası AB tarım üreticileri için büyük bir pazar haline getirilirken bu politikaların gerçek bir açlık sorunu riski taşıdığı görülememekte,

- Bu çerçevede kırsal kesime hizmet veren Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün faaliyetleri daraltılmakta,

- Madencilik sektörünü ilgilendiren başka düzenlemelerin yanı sıra, halen TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmekte olan "Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı" değişiklik öngördüğü 10 yasa ile bir yandan bütün tarım topraklarımızı, mera alanlarımızı, ormanlarımızı, milli parklarımızı, tabiat parklarımızı, tabiat anıtlarımızı, sit alanlarımızı, ağaçlandırma alanlarımızı, kıyılarımızı, sulak alanlarımızı, su havzalarımızı, turizm bölgelerimizi alelade madencilik faaliyet sahası olarak görülmesinin önünü açmakta; bu konuda ilgili bilim ve meslek çevrelerinin ısrarlı çabalarına karşın önerileri gündeme alınmamakta,

- Diğer yandan, ham cevher ihracını teşvik ederek madencilik sektörümüzün bütünüyle uluslararası sermayenin denetimine geçmesi sürecini hızlandırmakta,

- Ülkemizin özellikle 80'ler dönemecinde içerisine girdiği genel politika süreçleriyle büyük bir uyum içerisinde yıllarca istismar edilmiş çevre alanı giderek daha fazla bir talan ve yağma alanı olarak yerli ve yabancı sermayenin hizmetine sunulmakta; bu nedenle çevre sorunlarına ilişkin ciddi bir politika oluşturulmamakta, mevcut yasal karmaşa, çevre örgütlenmesinin güçsüzlüğü, denetim ve yaptırım eksikliği gibi sorunlar ülkemizi bir ekolojik felaketin eşiğine getirmekte,

- Anayasal bir hak olan insanların sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı giderek daha fazla ihlal edilmekte, Yatağan Termik Santrali vakasından sonra Bergama halkının 10 yıldır bilim ve meslek çevreleriyle birlikte sürdürdüğü mücadele sonucunda kazanılmış olan mahkeme kararları hiçe sayılmakta,

- Ülkemizin son dönemde yaşadığı iki büyük depremin yıllardır sürdürülen rantçı politikalar nedeniyle büyük bir insani ve doğal yıkıma neden olmuş olmasına karşın bu politikalar hala sürdürülmekte; depremin neden olduğu büyük yıkım utanmazca yeni bir rant kapısı olarak görülmekte; hatta yaşanan yıkımdan hiçbir ders almayan zihniyet yapı üretim sürecinde kamusal denetimi ortadan kaldırmakta, kamusal denetimin özel şirketlere devri girişimleri sürmekte,

- Yerel Yönetimler Yasa Tasarısı ile, bir yanda yerel yönetimlerin hizmet olanakları merkezi idarenin elinde toplanırken, diğer yandan yerel yönetimlerin uluslararası sermayenin faaliyetlerini daha da arttırmasına imkan verecek biçimde yeniden yapılandırılmakta; birer kamu hizmeti olan su temini ve çöp gibi hizmetlerin özelleştirilmesi hızlandırılmakta, öte yandan yerel yönetimlere devredilmesi planlanan eğitim ve sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesi kurgulanmakta,

- Bir yandan kamu üniversiteleri tahrip edilerek, diğer yandan özel üniversitelere büyük kamusal kaynaklar transfer edilerek eğitimdeki özelleştirme süreci hızlandırılmakta; ayrıca YÖK yasasındaki değişiklikler ve tüm üniversitelere öğrencileri müşteri olarak gören bir zihniyetin egemen olmasını sağlamaya yönelik girişimlerle eğitim hizmeti bütünüyle bir pazar haline getirilmeye çalışılmakta,

- GAP kapsamında tarımsal projeler, sulama projeleri bütünüyle bölge ve proje bazında, İsrail, Hollanda, İspanya gibi yabancı ülkelere ve o ülkelerin firmalarına devredilmekte,

- Kamu İhale Yasası ve Yabancıların Çalışma İzinlerini düzenleyen yasa tasarısıyla yabancı mühendis ve mimarların ülkemizde çalıştırılmaları kolaylaştırılmakta,

- Hizmet Ticareti Genel Antlaşması (GATS) ile neredeyse bütün geleneksel kamu hizmeti alanları piyasalaştırılarak Türkiye hükümetinin verdiği sınırsız taahhütler uyarınca yabancı sermayenin istilasına açılmakta; özel olarak GATS Antlaşmasında Uzmanlık Gerektiren Hizmetler kapsamında değerlendirilen mühendislik mimarlık hizmetlerinin de halihazırda dünya pazarının yüzde 72'sini elinde bulunduran 4 büyük emperyalist ülkenin kontrolüne geçmesi sürecini beklemektedir.
- Tüm bu olumsuz gelişmelere karşın emekçi sınıfların onurlu mücadelesine mühendis ve mimarların katılımını örgütleyen TMMOB kırk yıldır sürdürdüğü emekten ve halktan mücadeleyi yine emekçi sınıfların tarihsel mücadelesi içerisinde sürdürmeye kararlıdır.

ÇÜNKÜ, TMMOB 37.GENEL KURULU

- EŞİTLİKÇİ ve ÖZGÜRLÜKÇÜ BAŞKA BİR DÜNYANIN MÜMKÜN OLDUĞUNUN,
- EŞİTLİKÇİ ve ÖZGÜRLÜKÇÜ BAŞKA BİR TÜRKİYE'NİN MÜMKÜN OLDUĞUNUN,
- TÜRKİYE'NİN KAYNAKLARININ PLANLI BİR ŞEKİLDE DEĞERLENDİRİLMESİYLE ARTACAK OLAN TOPLUMSAL ÜRETİMİMİZİN BU ÜLKENİN TÜM İNSANLARINA İNSANCA BİR YAŞAM SAĞLAMAYA YETER DÜZEYDE OLDUĞUNUN, BİLİNCİNDEDİR.

Dolayısıyla,

- Ülkemizin tüm beşeri ve doğal varlıkları özel sermaye istismarından kurtararak, toplumsal gönencimizin arttırılmasına yönelik ulusal, bölgesel ve kentsel düzeyde planlı ve kamusal bir ekonomi politikası esas alınmalı, kamusal kaynaklara dayalı ve istihdamı artırıcı bir sanayileşme ve kalkınma hamlesi hedeflenmelidir.
- Özelleştirmeler durdurulmalı, bu sürece gerekçe oluşturması için yıllardır bilinçlice kötü yönetilen kamu kuruluşları yeniden güçlendirilmelidir.
- Yıllardır Türkiye'den kaynak transfer eden yabancı sermaye kuruluşlarına denetleme getirilmeli, spekülâtif sermaye hareketleri engellenmelidir.
- Ülkemizin sanayi alt-yapısının teknolojik düzeyini geliştirecek sürekli ve güçlü kurumsal yapılar inşa edilmelidir.
- Türkiye'nin bugüne kadar imza attığı ikili ve çok taraflı bütün askeri, siyasi ve ekonomik uluslararası anlaşmalar, bağımsızlık ve komşu ülkelerle dostluk temelinde yeniden gözden geçirilmelidir. Bölgemizdeki ülkelerle ekonomik ve iktisadi ilişkilerimiz güçlendirilmelidir. Askeri harcamalar sınırlandırılmalı, bu kaynaklar eğitim ve sağlık hizmetlerine ayrılmalıdır. Bu çerçevede militarist eğilimlere karşı mücadele edilmelidir.
- Eğitim, istihdam, gümrük, sanayi, ticaret, imar ve iskan, enerji gibi tüm alt-politika alanlarımız yukarıda sözü edilen genel prensipler bütünlüğü içerisinde oluşturulacak olan Bilim-Teknoloji-Sanayi politikaları çerçevesinde oluşturulmalıdır.
- Maden, sanayi, ulaşım, altyapı, yerleşim gibi öğeleri kapsayacak bütünsel arazi kullanım haritaları hazırlanmalıdır.
- Büyük bir bölümü deprem kuşağı içersinde yer alan ülkemizin sanayi ve yerleşim planları rant politikalarından kurtararak, planlı ve bölgesel eşitliğe dayalı toplumsal çıkarları esas alan bilimsel bir yöntemle hazırlanmalıdır. Ayrıca yaşanan depremler sonucunda büyük bir yıkım yaşayan ve deprem sonrasında uygulanan rant politikaları nedeniyle sorunları katlanarak artan insanlarımızı güvenli ve insanca bir yaşam çevresi sağlanmalıdır.
- Bu doğrultuda, TMMOB de üzerine düşen görevi daha büyük bir duyarlılıkla yerine getirecektir.
- Son yıllarda özellikle dış bağımlılığın arttığı enerji sektöründe, ulusal kaynaklara dayalı bir politika izlenmeli, bu alandaki kamu kurumları güçlendirilerek enerji üretimi kamu eliyle sağlanmalıdır. Özel sektöre alım garantisi verilen bütün enerji sözleşmeleri iptal edilmelidir.

- Çevre ve sağlık mevzuatımızı by-pass etmek için “mobil santral” adı altında gündeme getirilen ve Samsun ve Batman örneklerinde olduğu gibi halkın karşı çıkışına rağmen inşa edilen düşük kaliteli yakıt tüketerek hem tarım alanlarımız hem de insan ve çevre sağlığı üzerinde büyük bir tehdit oluşturan termik santraller kapatılmalıdır.
- Madencilik sektöründe ham cevher ihracı bütünüyle yasaklanmalı, gün geçtikçe stratejik önemi anlaşılan bor ve trona madenleri aramadan uç-ürün üretimine kadar tüm aşamalarında kamu eliyle işletilmelidir.
- Eğitim ve sağlık hizmetleri tüm yurttaşlar için eşit ve parasız ve insanca bir yaşamın gerektirdiği kalitede olmalıdır. Örgün eğitim kurumlarında eğitim dilinin yabancı dilde olması uygulamasına son verilmelidir.
- İnsanlarımızın maddi gönencini arttıracak önlemlerin yanı sıra insani ve politik gereksinimlerini de özgürce karşılamalarının koşulları yaratılmalıdır. 12 Eylül Anayasası yürürlükten kaldırılmalı, eşitlik, özgürlük, barış, demokrasi ve insan haklarının esas olduğu yeni bir Anayasa katılımcı bir tarz ile oluşturulmalıdır. Bu kapsamda yıllardır ülkemizin bir coğrafyasını baskıyı esas alan olağanüstü bir rejim ile yönetme politikasından vaz geçilmeli, OHAL kaldırılmalıdır. Göç etmek zorunda bırakılan bölge insanlarımızın köylerine özgürce dönüşleri ve insanca yaşam koşulları devlet tarafından güvence altına alınmalıdır.
- Emekçilerin ve ezilen kesimlerin siyasal örgütlenmeleri üzerindeki kısıtlar kaldırılmalı, Seçim ve Siyasi Partiler Kanunu demokratik bir içerikle değiştirilmelidir. Seçimlerde baraj uygulaması kaldırılmalı, nispi temsil sistemine dayalı ve seçim ittifaklarına izin veren düzenlemeler sağlanmalıdır.
- Emekten yana politikaları hayata geçirecek siyasal iradenin iktidara taşınması sağlanmalıdır.
- Bütün çalışanların grevli, toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkı tanınmalıdır.
- Sivil ve bağımsız bir hukuk sistemi esas alınmalı, hukukun ülke ve toplum yararlarının korunması görevi restore edilmelidir.
- Kürt sorununa barışçı çözüm kalıcı hale getirilmeli, halklar arası kardeşlik ve dostluk esas alınmalı, tüm yurttaşlarımızın kültürel düzeyde kendini ifade etmeleri önündeki engeller kaldırılmalı, anadilde eğitim ve yayın hakkı sağlanmalı ve devlet tarafından desteklenmelidir.
- Tutuklu ve hükümlülerin tecritine dayalı hücre (F) tipi cezaevi uygulamalarına son verilmeli, cezaevlerinde insani yaşam koşulları hakim olmalıdır.
- İdam cezası kaldırılmalı, siyasal suçlardan tutuklu ve hükümlü bulunanlar koşulsuz olarak serbest bırakılmalıdır.
- Tarımda toprak mülkiyet yapısı yoksul halkın çıkarları doğrultusunda yeniden ele alınmalıdır.
- Mayınlı araziler temizlenerek yoksul halkın kullanımına açılmalıdır.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, önümüzdeki dönemde de, Odaları ve üyeleriyle birlikte çalışma, uygulama ilkesiyle ülkemizdeki ve dünyadaki emek güçleriyle dayanışma içinde bağımsızlıkçı, eşitlik ve özgürlükçü, barış ve dayanışmacı bir Türkiye ve Dünya için çalışmalarını sürdürecektir.

Selam Olsun Türkiye'nin ve Dünya'nın Aydınlik Geleceğine